

NAKAŻONY (25) *part praet pass pf*

nakażony (18), **nakażon** (4), nakażony *a.* nakażon (3).

Oba a jasne (w tym w pierwszym oraz w drugim 1 r. błędne znakowanie). ◇ W formie złożonej o jasne; formy niezłożone z tekstów nie oznaczających ó.

sg m N nakażony (8), nakażon (3); ~ (attrib) nakażony (2); (praed) nakażony (6) GroicPorz, Leop, JanNKar (3), nakaż(o)n (3) LubPs, WujJud, nakażony: nakaż(o)n FalZioł (1:1). ◇ G nakażon(e)go (1). ◇ A nakażony (1). ◇ f N nakażonã (1), nakażon(a) (3). ◇ G nakażon(e)j (3). ◇ A nakażoną (1). ◇ n N nakażoné (2); -é (1), -(e) (1). ◇ pl N subst (praed) nakażoné (1) JanNKar, nakaż(o)ny (1) BielŻyw.

Składnia dopełnienia sprawcy: nakażony od czego (2), przez kogo (1).

Sł stp s.v. nakazić, Cn brak, Linde XVI – XVII w.

1. Będący w niedoskonałym stanie, który uległ zmianom na gorsze; zepsuty, uszkodzony (23) : *Corrupta terra, nakazona BartBydg 36b; pokarm zły á bezmiernie pożywany/ to iest zbytnie gorący albo zimny/ albo też wilgotny/ albo fuchy/ albo theż iakofzkolwiek nakażony [...] nie telko złą krew mnoży/ ale żywot kazi y członki mdli. FalZioł V 63v; oni starzy ludzie [...] żołodziem fie żywili á owocem lefnym, ale tich czałow natura człowiecza iesth nakażona barzo GlabGad K3.*

Przen: Uległy zepsuciu moralnemu; niedoskonały (7) : any by fluffalo fynu bozemu pyerfzy pozyuacz oth nakazoney mathky PatKaz II 70v; w tobye Pánu moim máiąc fwe vfanie/ Nie będę nic nákáżon w fwoie mdle ftáranie LubPs Gv; Przemoż Krolu nákáżoną mył fwą/ á nie day o fobie áni o mnie mowić zley powieści. HistRzym 7v; WujJudConf 8.

nakażony czym (3): Niechcę aby omnie powieć fie roznażala żebych chciał z timi w przijacielstwo wnidz, ktorich obczyaie marnofciami fą nakażoni. BielŻyw 10; Sędzić niemoże iefli iest [...] Heretyk/ żyd/ niewiáltá/ nieprzyaciel/ od Adwerfarczá iáką przyiáźnią/ namową/ naymem/ boiáźnią/ obietnicą. nákáżony GroicPorz tv; Prorok kthoryby chełpiwością nákáżony [arrogantia depravatus] będąc/ chciałby mowić w imię moię/ czegom mu ią mowić nieporuczył/ [...] będzie zábit. Leop Deut 18/20.

a. O organizmie (żywym) i funkcjonowaniu władz fizycznych (9) : *FalZioł V 9; dla niedoftatku naturi [...] mużą ludzie [...] korzenia pożywać zapalającego aby fie tak przirodzenie ozięble y nakażone zagrzewało ku ftrawieniu pokarmow. GlabGad K3; AEger, Chory/ fmutny nakażony. Mqcz 4a.*

Wyrażenia: »krew nakażona« [szyk 2:1] (3): Nagorfza niemocz ktora przychodzi z nakażoney krwi. FalZioł V 53v, V 58v, 59.

»nakażone powietrze« = zaraza (1): Iednego też czału w Attenach [!] było nakażone powietrze aż ludzie barzo marli BielŻyw 67.

Szeregi: »ranion a nakażon« (1): PAzdziernika miefiacza, ptactwo y czwornok zwierzęta y inne pożyteczne iest/ krom raka/ albo tedy bywa ranion á nakażon od morzkiego gadu. FalZioł V 48v.

»nakażony a zanieczyściony« (1): TA wodka [...] Wilkofci grube á cziniącezce pari rospużcza/ wefołą mył czyni/ nakażony mozg á zanieczyściony tymi parami [...] naprawia FalZioł II 12d.

b. O języku (4) : *WŁoski ięzyk ácz iest bliższy łácińfkięgo, y mowy łácińfkięy, ieno iż nákáżony, y już piefczeńszy, y różny od [...] mowy łácińfkięy JanNKar C4, Cv.*

nakażony czym (1): káždy z tych [języków] ieden od drugiego ták różny, y ták ieden drugim nákáżony, że téż trudno, [...] poznać *JanNKar* D.

Szereg: »odrodzony i nakażony [= *wyrodzony*]« (1): inłzé ięzyki wízyłtkié, [...] odrodzone y nákáżoné będąc, y inłzy dźwięk w fobie máiąc, iuż téż inłzé, álbo tym podobné podpory mieć mułzą, trzymáiąc sie iednák liter łácińłkich. *JanNKar* C3v.

2. *Sfałszowany* (1) : *Adulterinus*, *Falfziwy*/ nákáżony. *Mącz* 3d.

3. *Trochę zepsuty*; *tu przen: niedoskonały* (1) : *dobrowolność*/ áćźci iełt nákáżona/ ále do końcá łkáżoná nie iełt. *WujJud* 66.

Synonimy: 1. *napsowany*, *zepsowany*, *zniszczony*.

Cf **NAKAZIĆ**, **NIENAKAŻONY**

KCh